

27. Raittiuslautakunnan toimisto

Raittiuslautakunnan ja sen toimiston toiminta suuntautui v. 1965 johtosääntöjen ja vuoden alussa hyväksytyyn työsuunnitelman edellyttämiin kohteisiin. Erityistä huomiota kiinnitettiin raittiusjärjestöyden toimintaedellytysten parantamiseen ja jäsenaktiivisuuden lisäämiseen. Työsuunnitelmaa toteutettiin järjestämällä monipuolista kurssi- ja kilpailutoimintaa, joka kohdistui ensisijaisesti raittiusjärjestöjen jäseniin, mutta myöskin nuoris- ja urheilujärjestöihin ja niiden jäseniin. Toisena tärkeänä toiminnan kohteena oli lautakunnan oman tiedotustoiminnan tehostaminen.

Yleisen raittiusviikon järjestelyihin lautakunnan toimisto osallistui huomattavalla tavalla: pääkaupungin alueella järjestettiin viikon aikana 40 juhla- ym. valistustilaisuutta sekä toimeenpantiin keskitetty mainosrynnäkö julkisen sanan ja elokuvateattereiden välityksellä. Samoin osallistuttiin 4.4. pidetyn Työväen Raittiuspäivän mainostoitinnan järjestelyihin.

Teknillisen elokuva- ja rainavälineistön lainaustoimintaa kehitettiin edelleen hankkimalla uusia elokuva- ja rainakopioita sekä teettämällä joko yksin tai yhteistyössä muiden suurien kaupunkien raittiuslautakuntien kanssa raittiusaiheisia lyhytelokuvia. Kertomusvuonna suoritettiin yhteensä n. 3 000 lainausta.

Väkijuomaolojen kehittymistä kaupungissa seurattiin ja niissä havaittavien epäkohtien ilmoittamista pyrittiin suorittamaan mahdollisuuksien mukaan. Seurattiin eräitä laitonta

väkijuomien myyntiä ja valmistusta koskevia yllätystarkastuksia. Väkijuomamyymälöiden avaamista ja anniskeluoikeuksien anomista koskevia lausuntoja valmisteltaessa tekivät lautakunnan ja toimiston edustajat tarkastuskäyntejä. Lisäksi käytiin yhdessä väkijuomaliikkeen kunnallisen tarkastajan kanssa seuraamassa eri ravintoloiden toimintaa. Vuoden aikana tehtiin kaupunginhallitukselle esitys raittiusvalvojan viran perustamiseksi juuri tämäntapaisiin tehtäviin, mutta esitys ei johtanut tulokseen.

Toimisto. Lautakunnan toimisto sijoitettiin keväällä Kallion virastotaloon, jossa sen käytettävänä oli 4 huonetta käsittävä toimistohuoneisto. Viranhaltijain työskentelytilojen lisäksi toimistoon sijoitettiin lainausvarasto sekä arkisto.

Kertomusvuonna oli lautakunnan palveluksessa neljä vakinaista ja yksi tilapäinen viranhaltija.

Raittiusvalistustoiminta. Toimiston virkailijoiden toimesta pidettiin vuoden aikana kaikkiaan 174 (ed. v. 114) puhetta, esitelmää tai alustusta. Valistustilaisuuksia joko yksin tai yhteistyössä eri järjestöpiirien kanssa järjestettiin 5 (8), joissa osanottajia oli yhteensä 1 150 (1 500). Neuvottelutilaisuuksia järjestettiin 7 (6), joissa oli osanottajia yhteensä 190 (221).

Syystoimintakauden alkaessa ryhdyttiin kaikille kaupungissa toimivien aikuisjärjestöjen jäsenille lähettämään painettua tiedotuslehteä ajankohtaisista raittiustyön tehtävistä, raittius- ja väkijuomapolitiisista ta-

pahtumista jne. Lehden painos oli syyskaudella 4 000 kpl.

Eri raittiusjärjestöjen julkaisemia kuukausijulkaisuja lähetettiin sosiaalisiin laitoksiin, korkeakouluihin, ylioppilaskokelaille, työmaa- ja kansanruokaloihin, autokorjaamoihin, työpaikoille, liike-, tehdas- ja teollisuuslaitoksille yhteensä 2 372 (1 386) vuosikertaa sekä erityisnumeroita 4 700 kpl. Myös oppi-, kansa- ym. koulujen omaa raittiustyötä avustettiin ja tehostettiin yksityiskohtaisella ohjaustoiminnalla, jakamalla raittiustutkimuksen oppikirjoja sekä myöntämällä erityispalkintoja raittiuskilpailukirjoituksissa kunnostautuneille. Palkinnoiksi jaettiin yhteensä 303 (313) kirjaa. Toukokuussa järjestettiin laajahko kansakouluihin kohdistunut ohjelma-kiertue.

Raittiusviikkoa vietettiin perinteelliseen tapaan loka-marraskuun vaihteessa 31.10.—7.11. välisenä aikana. Viikon tunnuksiksi hyväksyttiin iskulause »Selkeä raittiin tie» (»Nyktert skick - klar blick»). Viikon tunnuksella pyrittiin kiinnittämään yleistä huomiota ennenkaikkea liikenneturvallisuuskysymyksiin ja siinä erityisesti liikenneraittiutteen.

Raittiusviikon pääjärjestelyistä vastasi raittiusjärjestöjen edustajista koostunut raittiusviikkotoimikunta sekä raittiuslautakunnan toimisto. Raittiusviikkotoimikunnalle oli tätä tarkoitusta varten myönnetty 16 850 mk:n määräraha ja tarvittaessa saattoi raittiuslautakunta suorittaa omilta tileiltään viikosta aiheutuvia kustannuksia 4 400 mk:aan asti. Raittiusviikon keskeisiksi tapahtumiksi muodostuivat raittiusviikkotoimikunnan järjestämät juhlat ja erimuotoinen yleismainonta. Näitä toimenpiteitä varten oli neuvottelutilaisuudessa 17.5. valittu erityinen avajaisjuhlatoimikunta ja mainostoittoimikunta. Avajaisjuhla pidettiin sunnuntaina 31.10. klo 12 Vanhan Ylioppilastalon juhlasalissa. Samana päivänä klo 14 järjestettiin Balderin juhlasalissa lastenjuhla ja torstaina 4.11. klo 19.30 ruotsinkielinen perhejuhla.

Edelleen tuettiin raittiusviikkotoimikunnan toimesta eräitä raittiusviikon aikana järjestettäviä järjestöjen tilaisuuksia, esim. AA-kerhojen kutsuiltoja. Lähinnä osallistuttiin tilaisuuksien ilmoitus- ja vuokratulujen peittämiseen, joissakin tapauksissa myös ohjelmakustannuksiin.

Raittiusviikon tilaisuuksista ilmoitettiin päivälehdissä ja erikseen painatetulla ilmoitusviikkosella, josta otettiin 20 000 kpl:n painos. Viikon aikana suoritettiin matriisi-ilmoittelua kaikissa pääkaupungin päivälehdissä, toimitettiin raittiusviikon yleisjulistetta sekä muuta mainos- ja ohjelmistoainestoa järjestöille sekä järjestettiin sanomalehdistölle selostustilaisuus, jossa jaettiin erillistä raittiusviikkoaineistoa. Tähän kuuluvia diapositiivilevyjä toimitettiin elokuvateattereihin 20 kpl, joista 15 suomen- ja 5 ruotsinkielistä. Myöskin oli sovittu raittiusaiheisen postileiman käyttämisestä kaikissa Helsingistä lähtevissä postilähetyksissä raittiusviikon aikana. Lisäksi kaduilla kierteli automainoskulkue.

Newwonta- ja järjestelytoiminta. Kertomusvuonna hankittiin kuusi uutta elokuvakopiota sekä osallistuttiin kahden lyhytelokuvan valmistuttamiseen. Lainaustoimintaa varten oli vuoden lopussa toimiston käytettävissä kolme elokuvakonetta, kaksi rainaheitintä, elokuvakangas, magnetofoni, 105 lyhytelokuvaa sekä 35 raina- ja kuultokuva-sarjaa. Elokuvakoneita lainattiin 332 (330), raittiusaiheisia lyhytelokuvia 1 353 (955), muita lyhytelokuvia 1 373 (1 414), rainakoneita 47 (27) ja valkokangasta 17 (54) kertaa. Kansallispuvustosta tehtiin vuoden aikana 58 (75) lainausta. Kansallispukuja lainattiin ainoastaan raittiusjärjestöille, kun sen sijaan teknillistä lainaustoimintaa suoritettiin kaikille pääkaupungissa toimiville järjestöille.

Viranhaltijain suorittamia ohjauskäyntejä raittius- ym. järjestöjen tilaisuuksiin ja sosiaalisiin laitoksiin suoritettiin vuoden aikana 93 (132) kertaa. Harrastustoiminnan erityis-

27. Raittiuslautakunnan toimisto

ohjaajia lautakunta kustansi raittiusjärjestöille yhteensä 16 (26) tunniksi.

Toimisto järjesti vuoden alkupuolella kaupungintuntemiskilpailun sekä vuoden loppupuolella n. kolme kuukautta kestäneen tietokilpailun raittiusjärjestöjen jäsenille. Lisäksi järjestettiin kansakoululaisille veikkaustietokilpailu. Yhteinen osanottajamäärä oli 1 750.

Toimintavuoden aikana järjestettiin 8 kurssia, joista osa yhteistoiminnassa helsinkiläisten raittiuspiirijärjestöjen kanssa. Yhteensä niihin osallistui 226 (263) henkilöä.

Raittiustilanteen tutkiminen. Lautakunta toimeenpani yhteistyössä Suomen Gallup Oy:n kanssa liikemiespiirejä koskevan tapa- ja asennetutkimuksen väkijuomien käytöstä liikelounailla. Tällä tutkimuksella pyrittiin saamaan valaistusta siihen, miten liikemiehet suhtautuvat liikelounaisiin sekä niiden yhteydessä tapahtuvaan alkoholin käyttöön. Tiedot kerättiin henkilökohtaisilla haastatteluil- la. Kohteina oli kaikkiaan 207 henkilöä, jotka

jaettiin ammattiaseman mukaan kahteen ryhmään: toimitusjohtajat & johtajat ja muut, sekä iän perusteella kolmeen ryhmään: alle 35-vuotiaat, 35—49-vuotiaat ja yli 50-vuotiaat.

Kurssiavustukset. Lautakunta jakoi anomuksen perusteella kurssiavustuksia raittiuskeskusjärjestöjen pitämien kurssien helsinkiläisille osanottajille. Kaikkiaan näitä avustuksia haki 59 henkilöä, joista 54:lle myönnettiin avustus. Avustusten kokonaismäärä nousi 1 095 mk:aan.

Raittiustyön tukemiseen vapaiden järjestöjen kautta jaettiin kaikkiaan 81 järjestölle yhteensä 120 000 mk. Avustuksia haki 87 järjestöä.

Menojen ja tulojen yhteenveto. Kertomusvuoden talousarvion tileille oli merkitty lautakunnan käyttöön yht. 245 728 mk. Lisämäärärahoja ja ylitysoikeutta myönnettiin vuoden aikana yht. 10 377 mk ja kaikkiaan käytettiin 246 447 mk.

Tuloja ei lautakunnalla kertomusvuonna ollut.